

Interview

prof. dr. sc. Ladislav Feil

*Razgovarao: Vedran Peran**

Prof.dr.sc Ladislav Feil je izabran 1991. godine za dekana Geodetskog fakulteta, u to je vrijeme proveo uspješnu i temeljitu reformu nastave na Fakultetu. Funkciju je obavljao četiri godine, a za prodekana je izabran čak pet puta. Za redovitog profesora u trajnom zvanju izabran je 1997. godine. Od Predsjednika Republike Hrvatske je primio odlikovanje i priznanje Reda Danice Hrvatske s likom Rudera Boškovića za osobite zasluge u znanosti.

E: Kakav je osjećaj primiti takvo priznanje? Jeste li ponosni na njega?

F: Naravno! Tada je država bila mlada i svi smo se zalagali za nju. Vjerovali smo duboko da će nam biti puno bolje kad postanemo samostalni i da ćemo konačno imati Fakultet uređen onako kako smo mi to željeli. Mogu vam reći da je to jedan izvanredni osjećaj i smatram to svojom velikom čašću. Osobito zato što sam to priznanje dobio od predsjed-

nika Tuđmana.

E: Imate titulu redovnog profesora u trajnom zvanju. Postigli ste većinu toga što se može uopće postići u znanosti. Imate li još nekakve ciljeve na tom području?

F: Ima puno toga što želim postići. Prema Akademiji neka-ko nisam bio orijentiran, možda je to pogrešan pristup, međutim, iako sam često surađivao s ljudima iz Akademije, nikada mi nije bio prioritet da postanem Akademik.

E: Idemo sada malo na početak svega, kako ste se uopće odlučili za geodeziju?

F: Na neki način, to je obično naslijeđe iz familije. Imao sam bratića kojeg sam prilično simpatizirao, on je bio po struci geodet i to mi je dalo podstreha da više upoznam čime se to geodezija bavi. Moji roditelji su željeli da studiram elektrotehniku, međutim, kada sam upoznao geodeziju, to je bila ljubav na prvi pogled i ostao sam u toj struci.

[*] Vedran Peran, Usmjerenje: Inženjerska geodezija i upravljanje prostornim informacijama, Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, e-mail: vperan@geof.hr

E: Možete li nam sad opisati kako je izgledao jedan Vaš prosljeđan dan dok ste bili student?

F: Uglavnom, cijeli dan učenje s puno zabave i s puno hobija. Većinom sam učio s najboljim studentima svoje generacije, to su osim mene bile još dvije kolegice. Bavili smo se sportom, a ja osobno i glazbom.

E: Jeste li za vrijeme studiranja imali problema s nekim kolegijem? Koji Vam je ispit ostao u sjećanju kao težak?

F: Imao sam jedan kolegij s kojim sam se mučio, na njemu sam imao jedina dva pada na studiju. To je bila Mehanika! Uzrok tome je utjecaj starijih generacija. S obzirom da sam s matematikom dobro stajao neki stariji su mi rekli da kad položiš Matematiku, tad se Mehanika vrlo lako polaže. Ja sam tako nasjeo na to i tako dva puta izašao nespričan i oba puta ubilježio padove na tim ispitima. Onda sam shvatio da nema druge nego da to treba naučiti. Usput mi se smješkala i komisija. Naravno, onda sam sjeo i naučio za ispit.

E: Jeste li ikada prepisivali na ispitu?

F: Prepisivao? Ne! Lakše mi je bilo naučiti gradivo, nego napraviti nekakav šarlahafter ili nešto drugo. Prema tome, nisam se služio time.

E: Kad biste morali, kako biste usporedili težinu studiranja u Vaše vrijeme i danas?

F: Pa, prije svega, ja to ne bih ocjenjivao, to je vrlo subjektivno. Naravno da ćete uvijek čuti s naše strane da je nama bilo puno teže, ali ja ne bih rekao tako, bilo je možda ležernije i ugodnije.

E: Kako je izgledao Vaš put od studenta do profesora?

F: To vam izgleda ovako: studirate i bivate primjećeni jer ste imali nekakve rezultate. Profesoru Čubraniću se učinilo da ja imam perspektive za to, on je predavao ove moje sadašnje kolegije i on je odmah nakon diplomskog ispita odlučio mene angažirati. U početku sam nosio breme da sam iz studentskih klupa i da nemam praktičnog iskustva, jer se tada jako držalo do prakse. Čak se govorilo da onaj koji nije dvije godine razvlačio vrpču po terenu i nije geodet. Tako sam ja svoje godišnje odmoro iskoristio na način da sam odlazio na praksu u poduzeća koja su to nudila. Mislim da danas niko neće primjetiti da sam ja na početku karijere bio čovjek bez prakse, jer me gotovo svi smatraju praktičarem i teoretičarem.

E: Uz Fakultet, čime se još danas bavite? Čuli smo da ste veliki skupljač glazbenih ploča!

F: Da! I to po peti put, da tako kažem, u životu. Skupljam ih gotovo sve, od »klasičnih«, »singlica«, »long-plejki«, pa do nekoliko generacija CD-a. Jako mi je važna tehnička kvaliteta tih CD-a, a i uređaja na kojem ih slušam. Glazba je vrlo važan faktor u mom životu i minimalno jedan sat dnevno provodim opuštajući se uz nju. Inače sam kao student radio kao gostujući urednik na radio stanici i smatram se odličnim poznavateljem glazbe - rocka, popa, sve od 60-ih, 70-ih i 80-ih godina.

E: A kakvu glazbu Vi inače slušate?

F: Sve vrste osim narodnjaka! To moram naglasiti! Glazbu ne dijelim po žanru nego na dobru i lošu.

E: Posjećujete li kino i kazalište?

F: Naravno! Više kazalište, jer imam malu kćer, i nije tako mala - 15 godina, moram je i u tom smislu odgajati, jer to je potrebno svakom čovjeku. Kino malo manje, jer imam problema s vidom pa mi je to malo i poteškoća, ali uglavnom idem.

E: Pratite li koji sport?

F: Sve uglavnom! Iako osobno najviše volim tenis i košarku. Ali jednako tako pratim nogomet, rukomet ili bilo što drugo!

E: Navijate za Dinamo ili Hajduk?

F: DINAMO! :)

E: Pišete i govorite mađarski jezik?

F: Ne samo da govorim i pišem, ja sam rođeni Mađar. Završio sam mađarsku srednju školu i mađarski mi je materinji jezik jer su mi majka i otac bili Mađari.

E: Znaete li kuhati?

F: Da! Mislim da sam poprilično dobar kuhar.

E: Koji je Vaš najveći specijalitet?

F: Mađarski gulaš!

E: Kako se nosite s razvojem tehnologije?

F: Pa teško, moram priznati. Najviše problema imam s informatikom, imam tu sreću da imam mogućnost da zamjenjujem računala svakih pola godine. Ali ne smatram se nekakvim velikim informatičarem.

E: Što mislite da studenti misle o Vama i Vašim kolegijima?

F: Ne znam što misle o kolegijima, ali takvi kolegiji postoje na svim sveučilištima diljem svijeta. A osobno rijetko primam neka priznanja, ali ih je bilo, i ona su najvrjednija. Pogotovo kad vam student dođe i zahvali nakon ispita i kaže da ste mu promijenili život. To je meni ono zbog čega živim i radim. Često čujem od studenata da sam jako strog, ali isto tako i pravedan. Primjedba je i da je predmet jako neatraktivan, s čime se ja ne slažem, ali eto, to je mišljenje većine ljudi i moramo to prihvatiti.

E: Jeste li zadovoljni pristupom studenata Vašim predavanjima?

F: Apsolutno sam zadovoljan, iako se uvijek može nešto promijeniti, ali nemam osjećaj da moram nekoga siliti na predavanja.

E: Možete li nam onda objasniti koji je glavni razlog da mali postotak ljudi prolazi pismeni, a i usmeni ispit kod Vas?

F: Pa ne znam je li to baš mali postotak. Na nekakvom uobičajenom roku prolaznost je 50% na pismenom i 50% na usmenom, što je onda u konačnici prosjek od 25%. To je

neprihvatljivo za bolonjski proces, međutim, želje su jedno, a mogućnosti drugo. Osobno ne znam koji je uzrok tomu, možda kriterij, a možda materija koja je matematički obogaćena. Nikada nisam dublje ušao u to, nemoguće je analizirati to da godinama ne mijenjamo zadatke na pismenom i da studenti nisu u mogućnosti na ispitu dobiti ispravna numerička rješenja. Meni je zaista neobjašnjivo da 50 % studenata ne može riješiti takve zadatke. Ali od toga neću odstupiti ni u idućih pet godina, iako mnogi kažu da je došlo do popuštanja.

E: Jeste li ikada uhvatili studenta da prepisuje na ispitu, kakva je kazna za takvo ponašanje kod Vas?

F: Toga je bilo bezbroj puta i na to ne gledam kao na nekakvu tragičnu pojavu. Jedino ako student i nakon više opomena nastavi prepisivati, onda slijedi udaljšavanje s ispita. Ako je to jedini način na koji netko misli položiti ispit, onda to neće funkcionirati. Ali znati što treba prepisati - i to je nekakvo znanje.

E: Jeste li ikada dobili kakvu nemoralnu ponudu u zamjenu za ispit?

F: Pa teško mi je na to odgovoriti, u principu, u ogromnom postotku ne, ali bilo je kojekakvih ponuda i afera, a to su izuzeci i o njima ne bi trebalo trošiti riječi.

E: Tko je za Vas najveći stručnjak na području geodezije u Hrvatskoj ikada? A tko u svijetu?

F: Takva pitanja su jako teška. Međutim, u svijetu postoji konsenzus da je profesor Helmut Moritz bio najveći kojega je ovaj svijet imao, a u Hrvatskoj, ne bih htio nikoga uvrijediti i omalovažiti, međutim za mene je to profesor Stjepan Klak.

E: Kakvo je stanje geodezije u Hrvatskoj, a kakvo u svijetu?

F: Mi smo nešto neuobičajeno u svijetu i to je možda dobro za nas. Mi imamo toliko studenata i diplomiranih inženjera koliko cijela Europa zajedno. Francuska, Italija, Engleska

i još neke druge države nemaju ovakvu vrstu geodezije, ona je podijeljena između tehničkih i prirodnih znanosti. Ne mogu nikako shvatiti gdje se naši ljudi zapošljavaju, možda je objašnjenje toga da su naši stručnjaci multidisciplinarni i često se zapošljavaju u drugim područjima. Na primjer, posljednji put kad sam bio na aerodromu, sreo sam grupu naših bivših studenata koji rade u Njemačkoj kao informatičari. Vrlo smo specifični i nadam se da idućih godina nećemo ništa poremetiti, jer koliko god da je drastično rastao broj upisanih, broj diplomiranih nije bitno porastao.

E: Na početku smo rekli da ste u znanosti postigli gotovo sve, a kakve ciljeve imate u privatnom životu?

F: Najveća ambicija koja postoji u mom životu je moja kćer. Želim je uspješno školovati. Kad smo kod nje, da vam kažem da je neki dan gledala moju novu knjigu i rekla: »Žalim svakog tvog studenta koji mora pročitati ovu knjigu, moram ti reći da je grozna.« To je recenzija moje kćeri za moju novu knjigu koja će za koji mjesec biti objavljena. Kruna moje karijere bit će kad nju odgojim i kad odraste, jer vjerujte mi, nije lako, pogotovo kada je u tim tinejdžerskim godinama.

E: Što mislite, može li se teorijom najmanjih kvadrata riješiti prometni kaos u Zagrebu?

F: Teorijom najmanjih kvadrata teško, ali teorijom najvećih ulaganja možda! :)

E: I za kraj, imate li kakvu poruku za studente koji uskoro namjeravaju izaći na Vaš ispit?

F: Vrijedi jedno staro pravilo: Najlakše se polaže prvi puta! Treba sjesti i naučiti onoliko koliko svatko osobno smatra da mu je potrebno i vjerujem da onda nema problema. Problemi nastaju onda kada se ne nauči za prvi put, pa ni za drugi, pa prijete nekakve komisije, i onda vam je teško učiti. Najbolje je da prvi puta naučite najbolje što možete i onda nema problema s polaganjem ispita, što pokazuje i statistika. ♦

